

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor OCV
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp

Wetsvoorstel wijziging Mediawet en audiovisuele mediadienstenrichtlijn

Datum	Referentie	Inlichtingen bij	Bijlagen
7-02-2020	20-0561/WB/RS	Wouter Bolier, w.bolier@iederin.nl	1

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Wij hebben met verbazing kennisgenomen van de procedure en de inhoud van het wetsvoorstel voor een *Wijziging van de Mediawet in verband met de implementatie modernisering audiovisuele mediadienstenrichtlijn*.

Allereerst maken wij bezwaar tegen de wijze waarop de procedure voor het wetswijzigingsvoorstel is verlopen: ondanks een duidelijke verplichting van het VN-verdrag Handicap zijn belangenorganisaties van mensen met een beperking en van senioren niet betrokken geweest bij deze transpositie.

Daarnaast zien wij in het wetsvoorstel vrijwel niets terug van Artikel 7 van de Europese richtlijn over toegankelijkheid van audiovisueel media-aanbod. Het wetsvoorstel moet daarom terug naar de tekentafel.

Hieronder lichten wij onze bezwaren over de procedure en de inhoud van het wetsvoorstel toe en bieden wij u tien concrete verbeteringen aan.

1. VN-verdrag Handicap verplicht betrekken van mensen met een beperking

Het VN-verdrag Handicap verplicht de Nederlandse overheid om (belangenorganisaties van) mensen met een beperking te betrekken bij het ontwikkelen van wet- en regelgeving.

In de *Memorie van toelichting* bij het wetsvoorstel (artikel 7, pag. 14) staat dat het 'ministerie tijdens de totstandkoming van het wetsvoorstel nauw contact heeft onderhouden met de relevante stakeholders'.

Het ministerie heeft echter verzaakt om belangenorganisaties van mensen met een auditieve en/of visuele beperking en van senioren te consulteren. Hierdoor is de door de Europese richtlijn voorgeschreven toegankelijkheid van audiovisueel media-aanbod niet in het wetsvoorstel opgenomen. De keuze om het 'wetsvoorstel niet aan te bieden via de internetconsultatie, omdat het hier gaat om een minimale vorm van implementatie', beknodt de inspraakmogelijkheden van mensen met een beperking, senioren en hun organisaties aanzienlijk.

> Wij verzoeken u de minister te vragen hoe de inbreng en betrokkenheid van organisaties van mensen met een beperking en ouderen bij modernisering van de audiovisuele mediadienstenrichtlijn wordt gegarandeerd.

2. Kom met minder vrijblijvende maatregelen

Het VN-verdrag Handicap (Toegankelijkheid, artikel 9/Vrijheid meningsuiting/toegang tot informatie, artikel 21) bepaalt dat informatie en (massa)media voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Ook artikel 7.1 van de Europese audiovisuele mediadienstenrichtlijn¹ is duidelijk:

"De lidstaten zorgen er onverwijld voor dat de diensten die door onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van mediadiensten worden geboden, door middel van evenredige maatregelen voortdurend en in toenemende mate toegankelijker worden gemaakt voor personen met een handicap."

Het wijzigingsvoorstel voldoet onvoldoende aan deze bepalingen. Er wordt nu voorgesteld om publieke en commerciële mediaorganisaties verslag uit te laten brengen over maatregelen om het audiovisueel media-aanbod voor personen met een handicap verder te ontwikkelen. Dit is een veel te magere en te vrijblijvende vertaling van de Europese richtlijn en het VN-verdrag Handicap.

> Wij verzoeken u de minister te vragen aan het wetsvoorstel eenduidige en betekenisvolle verplichtingen voor verbetering van toegankelijkheidsdiensten toe te voegen, in lijn met het VN-verdrag Handicap en de Europese richtlijn.

3. Voeg toegankelijkheidsdiensten toe aan Mediawet

Gezien bovengenoemde bezwaren over de procedure en de inhoud van het wetsvoorstel, constateren we dat dit wetsvoorstel terug moet naar de tekentafel. Wij geven u alvast onze tien belangrijkste verbeterpunten mee voor de wijziging van de Mediawet:

---

¹ Artikel 7 van de Europese richtlijn: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018L1808&from=EN#d1e1368-69-1>

1. Voeg duidelijke definities van toegankelijkheidsdiensten toe, onder andere voor audiodescriptie (gesproken beschrijving van wat te zien is op het scherm voor mensen met een visuele beperking), ondertitels voor doven en slechthorenden en vertaling in Nederlandse Gebarentaal.
2. Formuleer in samenspraak met de organisaties van mensen met een beperking en ouderen de kwaliteitseisen voor toegankelijkheidsdiensten. Zoals voor zorgvuldige en volledige ondertiteling voor doven en slechthorenden.
3. Verplichting toename minimumpercentage voor ondertitels voor doven en slechthorenden voor commerciële omroepen, met ieder jaar een toename van 5%. Dus in 2021 55%, in 2022 60% etc.
4. Verplichting toename minimumpercentage voor ondertitels voor doven en slechthorenden voor regionale omroepen, met ieder jaar een toename van 5%, te beginnen met 10% in 2021, dan 15% in 2022 etc.
5. Verplichting minimumpercentage voor audiodescriptie voor publieke en commerciële omroepen. Van 15% in 2021 en jaarlijks oplopend met 5%. Ter vergelijking: in 2019 is 1% van het totale aanbod van NPO dat ervoor in aanmerking komt voorzien van audiodescriptie, terwijl 15% het Europees gemiddelde is.²
6. Verplichting minimumpercentage voor gesproken ondertitels voor commerciële en regionale omroepen, met 15% in 2021. Jaarlijkse toename 5%. NPO zit al op bijna 100% gesproken ondertitels bij anderstalige rechtstreekse uitzendingen. Dat is een goed Europees voorbeeld en de commerciële en regionale omroepen kunnen hier een voorbeeld aan nemen. Echter moeten uitzendingen van NPO ook achteraf terug te kijken kunnen zijn met gesproken ondertitels.
7. Verplichting minimumpercentage voor vertaling in Nederlandse Gebarentaal voor publieke en commerciële omroepen. Van 5% in 2021 en jaarlijks oplopend met 5%. Dus 10% in 2022, 15% in 2023 etc.
8. Duidelijke afspraken over een toegankelijke en transparante communicatie met het Commissariaat voor de Media. In de praktijk krijgen wij regelmatig signalen dat klachten over bijvoorbeeld ondertitels voor doven en slechthorenden niet serieus lijken te worden genomen door het Commissariaat. Daarnaast moet het online contactpunt voor klachten voldoen aan het besluit digitale toegankelijkheid overheid.³ Tegelijk moet het voor mensen die niet digitaal vaardig zijn ook mogelijk zijn om op analoge wijze een klacht in te dienen.
9. Het Commissariaat voor de Media moet voldoende kennis en middelen beschikbaar krijgen om goed toezicht te houden en maatregelen te nemen waar het gaat om toegankelijkheidsdiensten.
10. Kom met een jaarlijkse evaluatie over de toegankelijkheidsdiensten, met ministerie, het Commissariaat voor de Media en belangenorganisaties voor mensen met een beperking en senioren.

---

² Access Services Pan European Survey 2016 van de European Broadcasting Union: <https://www.ebu.ch/publications/access-services-pan-european-survey-2016>

³ Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0040936/2018-07-01>

Namens mensen die baat hebben bij en ook gewoon recht hebben op een toegankelijk audiovisueel media-aanbod, vragen wij u om onze verbeterpunten voor de Mediawet mee te nemen in uw schriftelijke inbreng op het wetswijzigingsvoorstel.

Met vriendelijke groet,

Illya Soffer,
directeur Ieder(in)

Joeke van der Mei,
directeur Bartimeusfonds

Rick Brink,
Minister van
Gehandicaptenzaken

Manon Vanderkaa,
directeur KBO-PCOB

Luuk-Jan Boon,
directeur Oogvereniging

Robert ten Bloemendal,
secretaris Divers Doof

Benny Elferink,
penningmeester Dovenschap

Wil Verschoor,
directeur
Stichting Hoormij.NVVS

Bijlage:

Over wie en wat gaat het?

- 1,7 miljoen dove en slechthorende mensen: deze doelgroep gebruikt veelal ondertitels voor doven en slechthorenden of een vertaling in Nederlandse Gebarentaal.
- 310.000 blinde en slechtziende mensen: deze doelgroep gebruikt audiodescriptie (gesproken beschrijving van wat te zien is op het scherm) en gesproken ondertitels (ondertiteling bij niet-Nederlandstalige programma's wordt voorgelezen).
- 180.000 mensen met niet-aangeboren hersenletsel, die problemen hebben met zien
- 3 miljoen senioren, van wie het gehoor en/of zicht afneemt door ouderdom

Uit onderzoek van de NPO blijkt ook dat er ongeveer 4,5 miljoen mensen gebruik maken van teletekstondertiteling. Dat is veel meer dan de 1,7 miljoen Nederlanders met gehoorproblemen. Mensen zetten de ondertiteling bijvoorbeeld aan vanwege omgevingsgeluiden tijdens het televisiekijken. Anderstaligen gebruiken de ondertiteling om de Nederlandse taal te leren.⁴

---

⁴ <https://over.npo.nl/voor-publiek/toegankelijkheid/ik-hoor-niet-zo-goed>